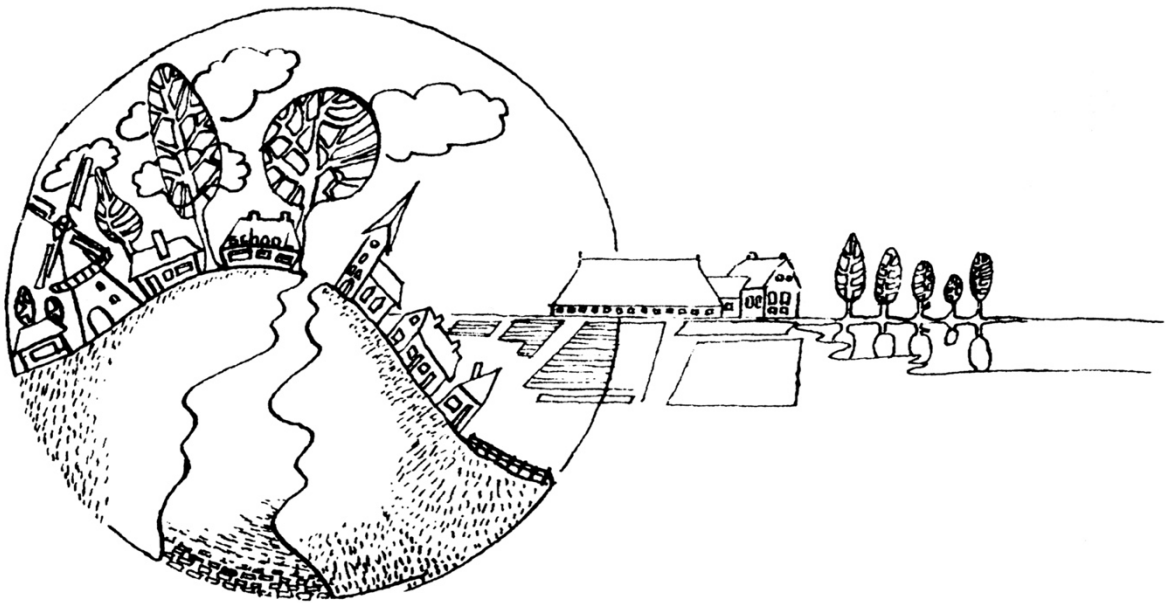

December 2025

CONTACTBLAD

Voor Adorp, Sauwerd, Wetsinge e.o
via www.contactblad.info

Inhoudsopgave

Kopij en overname teksten	1
Kerkdiensten	2
Voor een gesprek of een bezoekje	2
Breien voor UNICEF	2
Officieel meetpunt luchtkwaliteit in Sauwerd	2
Dorpswandelingen in Sauwerd	3
Boekspots Adorp	4
Voedselbank verzamelt Douwe Egberts-punten	4
Komt FIXbrigade Hogeland binnenkort bij jou langs?	5
Sauwerd en Wetsinge krijgen eigen website	5
Hoe borg Harssens aan zijn bijzondere singel kwam	6
Thuis kamers Het Hogeland	8
KinderBoekenHuis 40 jaar	9
Wens	10

Kopij en overname teksten

Het Contactblad verschijnt rond het begin van de maand digitaal via www.contactblad.info.

In de zomervakantie wordt of het juli- of het augustusnummer overgeslagen.

Kopij dient uiterlijk de 25^e van de maand aangeleverd te zijn om in het eerstvolgende nummer mee te kunnen.

Iedereen (persoon of organisatie) die kopij aanlevert, stemt in met publicatie in het Contactblad maar blijft zelf de 'eigenaar' van de inhoud. Wie naar aanleiding van de inhoud vragen heeft of (een deel) van de kopij wil overnemen voor publicatie elders, zal dan ook contact moeten opnemen met de auteur (dus de betreffende persoon of organisatie).

Het mailadres van het Contactblad is: ✉ contactblad-asw@planet.nl

Kerkdiensten NGK de Hoeksteen

Dec.	7	9.30 u.	-	Ds. H. van Noort	
		14.15 u.	-	Ds. H. van Noort	
	14	9.30 u.	-	Ds. C. Kanis	
		14.15 u.	-	Ds. H. van Noort	
	21	9.30 u.	-	Ds. H. van Noort	
		14.15 u.	-	Ds. K. de Graaf	
	25	9.30 u.	-	Ds. H. van Noort	's middags geen dienst
	26	10.00 u.	-	Kerstviering	
	28	9.30 u.	-	Ds. H. van Noort	
		14.15 u.	-	Ds. L.G. Boonstra	
	31	19.30 u.	-	Ds. H. van Noort	Oudjaar
Jan.	1	10.00 u.	-	Ds. H. van Noort	Nieuwjaarsdag

 ngkdehoeksteensauwerd.nl

Voor een gesprek of een bezoekje

Wilt u een gesprek of een bezoekje neemt u dan contact op met:

 06-46084687 ; Janny Heller

Breien voor UNICEF

Met een aantal mensen breien we voor Unicef.

De werkstukken die we maken worden verkocht in de dorpswinkel en in het kerkje van Wetsinge. De opbrengst wordt overgemaakt naar Unicef.

We zijn blij dat mensen ons steunen en ook Unicef is blij.

Mocht u nog garen, hebben wat u niet gebruikt, het is zeer welkom.

We hopen tot ziens, zodat kinderen die door Unicef gesteund worden geholpen kunnen worden met het geld van onze producten.

Lies Eldering

Kerkstraat 16 Sauwerd, 050-3061016

unicef

Officieel meetpunt luchtkwaliteit in Sauwerd

Al enige jaren heeft Piet Kampen een officieel meetpunt van het RIVM voor NO₂-Luchtkwaliteit in Sauwerd. De apparatuur staat aan de Kastanjelaan 19. In 2023 wordt er een jaar lang (als proef) ook PM_{2.5}-Fijnstofmeting gedaan.

De gegevens van deze metingen zijn te vinden op de volgende link:

 <https://samenmeten.rivm.nl/dataportaal/>

Onstaborgterrein met slotgracht

De contouren van de gesloopte dorpskerk

Dorpswandelingen in Sauwerd

Onder begeleiding van een van de dorpsgidsen Janet Brouwer, Goffe Jensma en Bé Kuipers, zijn er dorpswandelingen in en om oud-Sauwerd.

Zowel voor belangstellenden van buiten het dorp als ook voor geboren Sauwerders en nieuwe dorpsgenoten hebben we een verrassende wandeling uitgestippeld door de historie van het oudste deel van het dorp.

Aan de hand van wat er nu nog is laten we zien hoe het dagelijks leven in de afgelopen eeuw hier verliep. Belangrijk is ook wat er niet meer is en in de grond verborgen ligt of alleen nog in resten zichtbaar is: de historie van de roemruchte Onstaborg en de rol van de machtige Onsta's. Ook de dorpskerk is sinds 1840 verdwenen, maar de plek is er nog met een prachtig uitzicht over de ijsbaan en de resten van de Onstaborg. Halverwege houden we een pauze met uitleg in de biologische zorgboerderij 'Onstaheerd'.

De wandeling duurt ongeveer anderhalf tot twee uur. Ze begint en eindigt vóór de Dorpswinkel aan de Oude Winsumerstraatweg in Sauwerd.

Men kan altijd een wandeling met een dorpsgids aanvragen, bijvoorbeeld vanwege een bruiloft, familiebijeenkomst, verjaardag of gewoon omdat u het leuk vindt om in Sauwerd te wonen en meer van haar geschiedenis te weten.

Hiervoor kunt u een afspraak maken met de dorpsgidsen via:

✉ dorpsgidsen@ubbega.nl of ☎ 06 24 33 27 60

BOEKSPOTS ADORP

In Dorpshuis Artharpe staan drie boekenkasten, twee in de hal en een derde kast in de 'huiskamer' van het dorps huis. Iedereen mag hier gratis boeken uit lenen, terugbrengen of niet terugbrengen. Een kleine groep vrijwilligers vervangt regelmatig de boeken in de kasten zodat er steeds nieuw aanbod is.

Geschonken boeken

Vrijwilligers van de boekenpost zijn iedere eerste vrijdagmiddag van de maand van 15.00-16.00 uur in Artharpe aanwezig om boeken die u wilt schenken in ontvangst te nemen.

Boeken lenen of brengen kan altijd als het Dorpshuis open is en achterlaten in de box die naast de boekenkasten staat.

We hanteren onderstaande voorwaarden voor het schenken van boeken:

- alleen Nederlandse of in het Nederlands vertaalde romans (geen non-fictie);
- alleen boeken die in goede staat verkeren;
- de medewerkers van de boekenpost beoordelen of een boek geaccepteerd wordt;
- de schenker gaat ermee akkoord dat een boek waar geen belangstelling meer voor is, weggedaan wordt.

De inleverdata van tot en met december 2025 zijn: vrijdag 5 december.

Boekspots Adorp was in 2015 oorspronkelijk een initiatief van Biblionet Groningen en is inmiddels een activiteit van Dorpshuis Artharpe in Adorp.

Vrijwilligers zijn: Gaby, Ina, Lydia, Margriet.

Voedselbank verzamelt Douwe Egberts-punten

Voedselbank het Hogeland in Winsum verzamelt al een flink aantal jaren koffiepunten van DE uit Joure. Op ieder product van deze koffiebrander is een zegeltje afgedrukt met een bepaald puntenaantal, dat kan worden uitgeknipt.

De uitgeknipte koffiepunten kunnen vervolgens eens per jaar bij DE worden ingeleverd in ruil voor pakken koffie. Tien jaar geleden kreeg de voedselbank een pak van 250 gram koffie voor iedere 500 ingeleverde koffiepunten, een aantal dat in de loop van de jaren inmiddels is opgelopen tot 1000 punten.

Enkele jaren geleden kwam de koffieproducent met het Blokker-concern overeen dat de consument de DE-punten ook bij dit winkelbedrijf kon inleveren. Een positief punt hieraan was dat er niet alleen 250 gram koffie verkrijgbaar was, maar ook koffiepads, thee en potten oploskoffie. Een klein assortiment.

Enfin, het oorspronkelijke Blokker-bedrijf is ter ziele gegaan. DE heeft onlangs een akkoord gesloten met Bruna, die na de jaarwisseling de leverantie van koffieproducten gaat hervatten.

In 2024 wist het koffiedrinkende Hogeland maar liefst 1.3 miljoen DE-punten bijeen te drinken, terwijl er op dit moment al 800.000 punten zijn ingezameld. Met een kleine eindsprint in de laatste twee maanden van dit jaar hoopt de voedselbank opnieuw het aantal van 1.3 miljoen te bereiken. Helpt u ook mee?

Komt FIXbrigade Hogeland binnenkort bij jou langs?

De winter staat voor de deur. Veel mensen zien daar tegenop: de dagen worden kouder, en de energierekening stijgt weer. In een oud of tochtig huis kan het lastig zijn om het warm te krijgen, zonder dat de kosten te hoog worden. Maar in de kou zitten hoeft niet!

*Fixer Fenneke komt graag bij je langs
(foto: Reyer Boxem)*

FIXbrigade Hogeland helpt je graag om je huis warmer en comfortabeler te maken. En dat **helemaal gratis**.

Onze fixers en leermeesters - zoals Fenneke - komen bij je thuis om te kijken wat beter kan. Denk aan het aanbrengen van tochtstrips, het afstellen van de verwarming of het aanbrengen van radiatorfolie. Kleine aanpassingen die samen een groot verschil maken. Zo bespaar je energie én geld.

Wil je een afspraak maken of meer weten?

☎ Bel ons via **06 13903594** of

✉ mail naar **aanmelden@fixbrigadehogeland.nl**

Liever even langskomen? Dat kan ook!

De FIXbrigade is **sinds 6 november** om de week aanwezig bij het inloopspreekuur in de Bibliotheek in Leens (10.00-12.00 uur).

Vanaf 17 december kun je ons ook vinden in Uithuizen, elke week op woensdag van 10.00-12.00 uur.

Samen zorgen we ervoor dat jij er deze winter warm bij zit!

Website Sauwerd en Wetsinge

Evenementen voor het hele dorp staan nu op één centrale plek waar iedereen gebruik van kan maken:

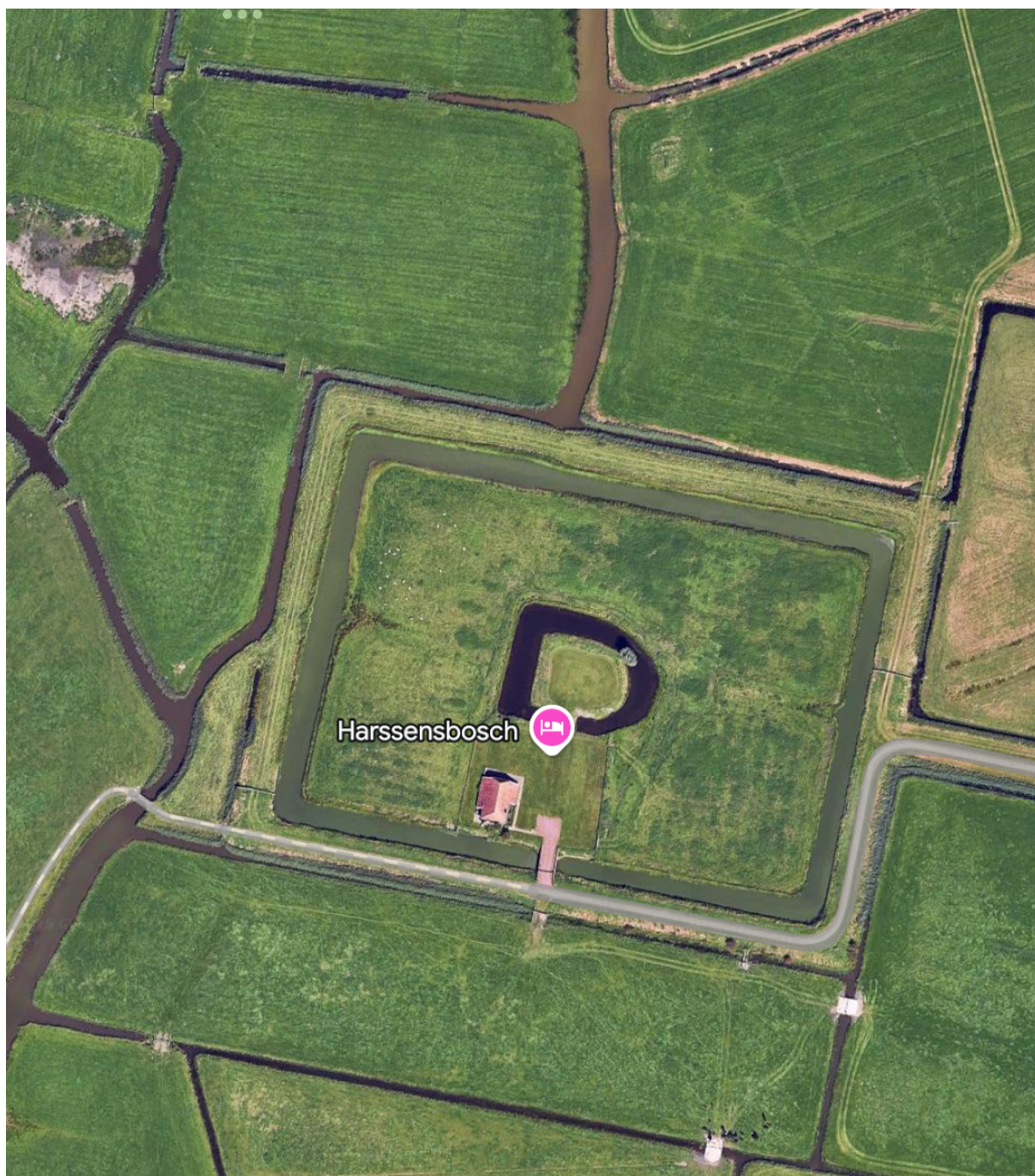
🌐 www.sauwerdwetsinge.nl

[Nieuws](#) [Agenda](#) [Verenigingen](#) [Beleven](#) [Dorpsthema's](#) [Contact Dorpsbelangen](#) [Lid worden](#) 🔍

Hoe borg Harssens aan zijn bijzondere singel kwam

Vanuit de lucht kun je goed de bijzondere vorm zien van de singel¹ rondom het borgterrein van Harssens. Het Selwerderdiepje loopt er aan de westzijde zelfs met een haakse bocht langs. Het hoe en waarom wordt hierna beschreven.

Borgterrein Harssens (afbeelding: Google Maps)

¹ Singel = weg langs een gracht en/of de gracht zelf

In 1661 werd het Selwerderdiepje, dat tot dan toe nog in open verbinding met de zee stond, afgedamd. De directe aanleiding was de stormachtige winter van 1660/1661. Het water stuwde daarbij hoog op en er ontstond schade aan de dijken tussen Wierum en Adorp.

Maar de oorzaak was in feite het rechte trekken van het Reitdiep. Zo waren in 1629 bij Garnwerd een aantal meanders (bochten) afgesneden. In 1660 volgde het (kromme) Adorper rak. Hiervoor werd land aan de oorspronkelijke westoever (de kant van Oostum) in een rechte lijn doorgraven. Dat nieuwe rechte stuk vaarwater is nu goed te zien vanaf de brug bij Wierumerschouw, en wel zo goed als direct ten noorden daarvan.²

Bij die laatste ingreep bleef het Selwerderdiepje nog open met als gevolg dat men daar eerder en meer last kreeg van opstuwend water dan voorheen. Daarom werd het in 1661 afgedamd en in 1689 werd de dam vervangen door een dijk.³

Zodoende werd vanaf 1661 het zilte water buiten het dan binnendijs gelegen Selwerderdiepje gehouden. Ook kon de waterstand nu worden geregeld. En deze stabiele situatie bood Goffo Ivo Hillebrandes, heer van Harssens, de gelegenheid om zijn borgterrein uit te breiden en te verfraaien.

Goffo Ivo kocht van de provincie - die in dat gebied het meeste land bezat - een stukje grond aan, gelegen aan de westelijke oever van het Selwerderdiepje. En hij kreeg van de provincie toestemming om zijn singel uit te breiden, maar wel op voorwaarde dat hij het Selwerdiepje daarvoor zelf moest verleggen.

Het is niet uit te sluiten dat Goffo Ivo hiervoor advies of hulp heeft gekregen van zijn 'buurman' Hendrik Ruse, de heer van Sauwerd. Die was in die tijd een internationaal bekend vestingbouwer.

Hoe het ook zij, zo gezegd, zo gedaan. En zo werd het aangekochte stuk land een deel van het borgterrein en het diepje verlegd. Dat moest namelijk wel blijven vanwege de waterafvoerende functie voor de achterliggende gebieden Harssens en Selwerd.

Uiteraard heeft het Selwerderdiepje niet meer de breedte die het als Selwerderdiep ooit gehad heeft. Deels komt dit door het regelen van de waterstand. De ondieptes vielen of droog of kwamen minder diep onder water te staan dan voorheen. En de natuur hielp ook een handje mee. Toen wist men niet hoe het werkte, maar ten tijde van de inpolderingen rond het IJsselmeer was men zich daar wel van bewust. En ook recent is het nog actief toegepast bij de Marker Wadden, zie:

<https://www.youtube.com/watch?v=Sg7hpocNuz0>

In ieder geval is er sinds de afdamming geen zeewater meer toegelaten in het Selwerderdiepje. Ook is het niet gebruikt als waterberging bij stormvloed voor water dat vanaf zee kwam. Het risico van zilt water is sowieso al groot, is het niet vanwege zoutschade aan het land dan wel voor het leven van mensen en dieren.

Voor zover er water geborgen werd, was dat in die situaties dat het binnendijkse (zoete) water niet afgevoerd kon worden door te hoog water aan zeezijde. Net zoals dat nu nog steeds het geval is wanneer bij te hoog water in de Waddenzee binnendijs water niet via de sluizen van Lauwersoog naar zee kan worden afgevoerd.

Reina de Lange

² Dit rak lag niet bij Heksum, zoals lang verondersteld is. Zie Stad & Lande, 2025 nr 3 *Het Adorper rak en de singel van Harssens*.

³ Een dam heeft aan iedere zijde water, een dijk maar aan één kant. De Afsluitdijk is en blijft in feite een dam zolang er geen land langs ligt.

Thuis kamers Het Hogeland

De Thuis kamers in Het Hogeland krijgen ieder € 3.500,- dankzij de Regio Deal Het Hogeland. En dat is goed nieuws! Hierdoor krijgen de Thuis kamers de ruimte om meer mensen te verwelkomen en versterkt het de exploitatie zodat ze mooie activiteiten kunnen blijven organiseren. De Thuis kamers hebben een belangrijke rol in het sociaal welzijn van de regio.

Wat is een Thuis kamer?

Een Thuis kamer is een ontmoetingsplek in het dorp met activiteiten voor alle leeftijden. Het is als een verlenging van je eigen woonkamer maar dan samen met dorpsgenoten en enthousiaste vrijwilligers. Een Thuis kamer is een plek waar je anderen kunt ontmoeten en samen leuke dingen kunt doen. Waar je gezelligheid en contact kunt halen door iets waardevols mee te brengen: jezelf!

Wat maakt een Thuis kamer zo bijzonder?

Thuis kamers zijn plekken waar mensen uit de buurt samenkomen, waar ze activiteiten doen en elkaar ontmoeten. De Thuis kamers zijn gebaseerd op Positieve Gezondheid: je bent niet alleen gezond als je geen ziektes hebt, maar ook dat je goed voor jezelf zorgt, je sterk voelt en makkelijk met moeilijke dingen in het leven om kunt gaan. Elke Thuis kamer is uniek en heeft zijn eigen activiteiten. Alles is mogelijk. Mensen worden gezien en kunnen er van betekenis zijn. De Thuis kamers helpen om sterke, hechte gemeenschappen op te bouwen.

Meer Thuis kamers

Op dit moment zijn er in gemeente Het Hogeland 32 Thuis kamers verspreid over de vele dorpen. Het doel is duidelijk: we willen het aantal Thuis kamers uitbreiden naar 50 en van 500 naar 1000 wekelijkse bezoekers gaan. Dankzij de Regio Deal Het Hogeland kunnen we ook extra uren inzetten voor een coördinator om deze doelstelling te bereiken. Met meer Thuis kamers zorgen we ervoor dat iedereen in de gemeente een fijne plek dichtbij heeft om naartoe te gaan.

Op de website van Mensenwerk Hogeland (www.mensenwerkhogeland.nl/thuis kamer) kun je alle Thuis kamers vinden.

Samen sterker, samen redzaam

Met deze extra steun bouwen we aan gemeenschappen waarin mensen zich ondersteund en verbonden voelen. Daardoor kunnen mensen langer en gelukkiger in hun eigen dorp blijven wonen. Door naar elkaar om te zien, versterken we de banden en maken we de regio een mooiere plek om te leven.

Regio Deal Het Hogeland

De Regio Deal Het Hogeland is een samenwerking tussen inwoners, organisaties, ondernemers, onderwijs en overheid. Het doel is om dorpen leefbaarder te maken, jongeren meer kansen te geven en het leven in de regio te verbeteren. Wat deze Regio Deal bijzonder maakt, is de manier van samenwerken. Geen plannen van bovenaf, maar samen keuzes maken. Inwoners, organisaties, ondernemers en de overheid nemen samen verantwoordelijkheid. Iedereen telt mee, iedereen doet mee. Dat zorgt voor meer vertrouwen, eigenaarschap en verbondenheid.

Het KinderBoekenHuis in Winsum Bestaat 40 jaar!!!

Op 11 november 1985 werd, op initiatief van Toos Saal-Zuurveen, de Stichting Kinderboek Cultuurbezit te Winsum opgericht. Aanleiding hiervoor was haar studie naar het kind, het kindbeeld en het kinderboek door de eeuwen heen. Voor haar onderzoek had zij onder andere jeugdliteratuur uit de periode 1900-1940 nodig. Om deze boeken te verzamelen plaatste zij een oproep in landelijke dagbladen, waarin zij het publiek vroeg om hulp.

De respons was overweldigend: de hoeveelheid geschonken boeken groeide al snel uit tot de omvang van een middelgrote bibliotheek. De keuze voor 11 november als oprichtingsdatum was dan ook niet toevallig; deze dag staat symbool voor schenken en ontvangen, wat perfect aansluit bij het karakter van de stichting.

Het KinderBoekenHuis beheert een indrukwekkende en waardevolle collectie kinder- en jeugdboeken die teruggaat tot het jaar 1770 en reikt tot het heden. Deze verzameling vormt een rijk bezit en weerspiegelt de ontwikkeling van de jeugdliteratuur door de eeuwen heen. In de afgelopen veertig jaar is het KinderBoekenHuis uitgegroeid tot veel meer dan alleen een plek waar boeken worden bewaard. Het fungeert als een levendig studiecentrum, een ontmoetingsplek waar onderzoekers en liefhebbers zich kunnen verdiepen in de geschiedenis en het erfgoed van het kinderboek.

Daarnaast is het KinderBoekenHuis een inspirerende plek waar nieuwe verhalen ontstaan en waar samenwerkingen tussen verschillende partners tot stand komen. Met het jubileumjaar breekt een nieuw tijdperk aan voor het KinderBoekenHuis; een periode waarin wordt vooruitgekeken en de focus ligt op vernieuwing en toekomstige ontwikkelingen, zonder de waarde van het erfgoed uit het oog te verliezen.

Een feestelijk jubileumjaar vol activiteiten

Het jubileumjaar van het KinderBoekenHuis werd op een feestelijke manier afgetrapt met een leuke traktatie voor Sint Maarten en de opening van de doorlopende, dynamische tentoonstelling: 'Met 40 jaar kinderboeken, de klassiekers van de toekomst zoeken'. Deze tentoonstelling biedt bezoekers de kans om de ontwikkeling van kinderboeken te ontdekken en samen na te denken over welke titels de klassiekers van de toekomst zullen worden.

In 2026 wordt het jubileumjaar vervolgd met verrassende en vernieuwende activiteiten.

Voor het volledige jaarprogramma zie de website (kinderboekenhuiswinsum.nl) en sociale kanalen van het KinderBoekenHuis.

Iedereen is van harte welkom om het KinderBoekenHuis te bezoeken; de entree is gratis.

Fijne feestdagen toegewenst

En al het goede voor 2026 !

